

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія та економіка підприємства

Освітній рівень	Перший (бакалавр)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	14	Електрична інженерія
спеціальність	141	«Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»
Освітня програма	Електромеханічні системи автоматизації та електропривод	
Обсяг дисципліни	3 кредити (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (16 академічних годин), практичні заняття (14 академічних годин)	
Форма контролю	екзамен	

Викладач: Чичуліна К.В. доцент кафедри ЕП та М, к.т.н., доцент (понад 200 публікацій наукового, науково-методичного і науково-технічного характеру, з поміж яких 5 у НБД Scopus, понад 70 статей у фахових виданнях, 6 навчальних посібника, понад 14 монографій, 7 авторських свідоцтв, 23 патенти)

Мета навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями базових знань з теорії та практики роботи підприємства в економічному напрямі; набуття ними відповідних професійних компетенцій, що формують економіку підприємства. Знання про економічні закони та ефективність функціонування підприємства є невід'ємною складовою роботи будь якого фахівця на підприємстві, що підвищує актуальність вивчення дисципліни.

Курс має на меті формування наступних компетентностей:

- K01.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- K02.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- K05.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- K06.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- K07.** Здатність працювати в команді.
- K08.** Здатність працювати автономно.
- K09.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- K10.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- K12.** Здатність вирішувати практичні задачі із залученням методів математики, фізики та електротехніки.

К13. Здатність вирішувати комплексні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, пов'язані з роботою електричних систем та мереж, електричної частини станцій і підстанцій та техніки високих напруг.

К17. Здатність розробляти проекти електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного устаткування із дотриманням вимог законодавства, стандартів і технічного завдання.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення дисципліни передбачає такі основні аспекти створення та функціонування підприємства як: поняття економічної ефективності капітальних вкладень, забезпеченість підприємства основними фондами та оборотними засобами, ефективність їх використання; забезпеченість підприємства робочою силою, питання продуктивності праці та оплати праці на підприємстві.

Передумови для вивчення дисципліни: передумовами вивчення дисципліни «Економічна теорія та економіка підприємства» є дисципліна «Вища математика».

Програмні результати навчання:

ПР09. Уміти оцінювати енергоефективність та надійність роботи електроенергетичних, електротехнічних та електромеханічних систем.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних проблем державною та іноземною мовами усно і письмово, обговорювати результати професійної діяльності з фахівцями та нефхівцями, аргументувати свою позицію з дискусійних питань.

ПР13. Розуміти значення традиційної та відновлюваної енергетики для успішного економічного розвитку країни.

ПР16. Знати вимоги нормативних актів, що стосуються інженерної діяльності, захисту інтелектуальної власності, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, враховувати їх при прийнятті рішень.

ПР19. Застосовувати придатні емпіричні і теоретичні методи для зменшення втрат електричної енергії при її виробництві, транспортуванні, розподіленні та використанні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни:

студент повинен знати: основи формування ринкових відносин в економіці України та галузях машинобудування; сутність поняття «підприємство», види підприємств, їх функції; питання економічної ефективності капітальних вкладень, проектування та використання нової техніки; склад основних виробничих ресурсів підприємства та шляхи підвищення ефективності їх використання; питання організації заробітної плати працівників; обґрунтування економічних методів господарювання; визначення і економічну сутність основних економічних показників діяльності підприємства.

студент повинен вміти: на основі теоретичних знань вирішувати практичні питання економіки підприємства в межах посадової компетенції; вибирати та обґрунтовувати ефективні виробничі, технологічні, проектні та планові рішення, які забезпечують підвищення економічних результатів діяльності підприємства; виявляти резерви підвищення ефективності використання ресурсів підприємства та розробляти заходи щодо їх використання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на	Середній, що є мінімально допустимим у всіх

			рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	складових навчальної дисципліни
--	--	--	--	---------------------------------

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є залік, виконання завдань на практичних заняттях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
лек.		пр.	лаб.	інд.	сам.
Підприємство та його ресурсне забезпечення					
Тема 1. Ввідна лекція.	12	2			10
Тема 2. Підприємство як об'єкт господарювання	14	4			10
Тема 3. Економічна ефективність науково-технічного прогресу	16	4	2		10
Тема 4. Основні фонди підприємств.	18	2	6		10
Тема 5. Обігові засоби підприємства	14	2	2		10
Тема 6. Персонал та оплата праці на підприємстві	16	2	4		10
Разом	90	16	14		60

Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань. Перевірка та оцінювання знань студентів здійснюється в таких формах:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Проведення поточного модульного контролю.
3. Проведення підсумкового письмового екзамену.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням матеріалу дисципліни;
- б) виконання проміжних тестових завдань;

в) виконання контрольних модульних завдань.

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Оцінювання здійснюється за такими критеріями:

- а) розуміння та ступінь засвоєння теоретичного матеріалу з тематики заняття;
- б) уміння застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних вправ, розв'язанні ситуаційних завдань, аналізі конкретних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- в) рівень використання в процесі відповіді аналітичних матеріалів з сучасних проблем розвитку економіки та управління персоналом;
- г) логічність, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати аналіз та підводити підсумки;
- д) використання знання міжнародних тенденцій щодо питання, яке досліджується;
- е) рівень творчого підходу до розв'язання вирішуваного завдання, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань;
- ж) участь у дискусії з проблематики заняття з приведенням при цьому обґрунтованих доводів.

Підсумковий контроль – залік, проводиться в письмовій формі під час екзаменаційної сесії за умови виконання графіку навчального процесу при наявності рейтингової оцінки за теоретичний курс 25 і більше балів. Екзамен проводиться відповідно навчального плану в формі тестування, вирішення задачі та висвітлення теоретичного питання. За власним бажанням студента, після складання тесту, з метою уточнення (підвищення) оцінки він може відповісти на 1-2 додаткових запитання (за вибором викладача).

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.
2. Методичні вказівки щодо змісту та організації самостійної роботи з дисципліни «Економічна теорія та економіка підприємства» для студентів першого рівня освіти спеціальностей електромеханічного факультету усіх форм навчання. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 21 с.

Рекомендована література

Базова

1. Економіка та організація виробництва: Підручник / За заг. Ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2010. – 678 с.
2. Економіка виробничого підприємства: Навч. Посіб. / за ред. І.М. Петровича. – 3-тє вид., випр. – К.: «Знання», 2012. – 476 с.
3. Доберчак Н.І. Економіка виробництва: навч. посібник / Н.І. Доберчак. – К.: Ліра К, 2012. – 258 с.
4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2012. – 528 с.
5. Економіка підприємства: Структурно-логічний навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2011. – 457 с.
6. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник / С. Ф. Покропивний, Г. О. Швиданенко, О. С. Федонін та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2008. – 328 с.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. посібник. – К.: Аті-ка, 2010. – 480 с.

8. Бондар Н. М. Економіка підприємства: Навч. посібник. – 2.вид., доп. – К. : А.С.К., 2005. – 400 с.
9. Економіка підприємства: Навч. посібник / за ред А.В. Шегди – К.: Знання-Прес, 2006. – 614 с.

Допоміжна

1. Харів П.С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів: Навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2012. – 301 с.